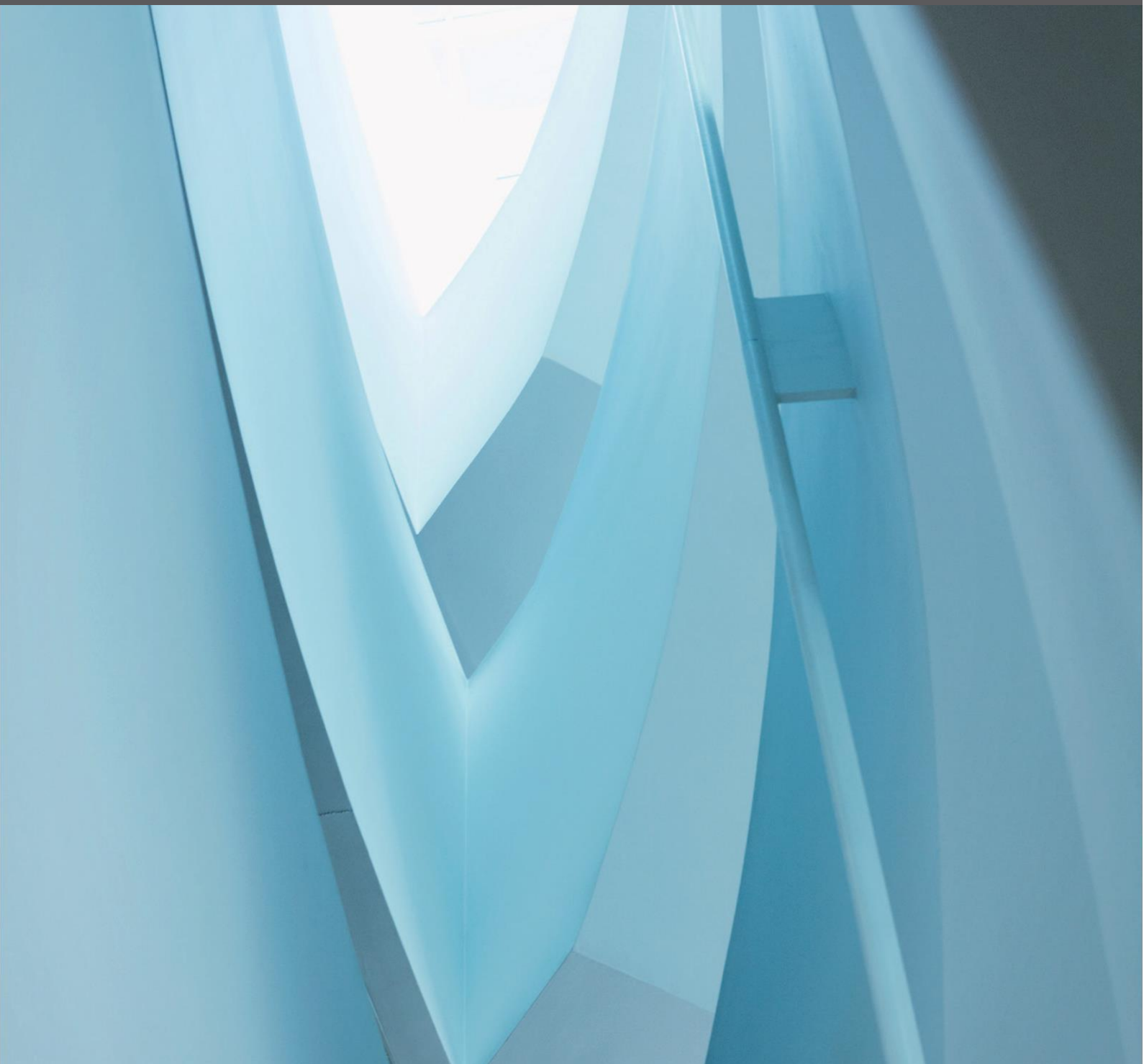

Sampension KP Livsforsikring a/s, CVR.NR. 55 83 49 11
Tuborg Havnevej 14, 2900 Hellerup

ÅOP og ÅOK 2015

Nøgletallene ÅOK og ÅOP.....	4
Metodebeskrivelse	4
Selskabserklæring.....	9
Den uafhængige revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP	10

Indledning

For at sikre åbenhed og gennemsigtighed om omkostningerne i pensionsordningerne har Forsikring og Pensions bestyrelse vedtaget en standard for beregning og visning af omkostninger (ÅOK og ÅOP), der er fælles for hele branchen. Omkostningsstandarden medfører, at alle pensionsselskaber skal udarbejde en metodebeskrivelse, et afstemningsskema samt en revisionsinstruks, der tilsammen danner baggrund for den eksterne revisors erklæring. Den eksterne revisor skal påse, at de årlige omkostninger, der oplyses til kunderne, er opgjort efter selskabets metodebeskrivelse.

Forsikring og Pensions standard for opgørelse af omkostninger betyder, at det er muligt at sammenligne de forskellige selskabers omkostninger i forbindelse med pensionsordningen.

Omkostningsdokumenterne skal publiceres på selskabernes hjemmesider, så de er lette at finde. Beskrivelsen af opgørelsen af omkostninger er primært rettet mod personer, der er fortrolige med pensionsforhold.

Sampension har opgjort kundernes omkostninger ud fra den standard, der er defineret af Forsikring og Pension. Sampension har over en længere periode arbejdet målrettet på at sænke både administrationsomkostninger og investeringsomkostninger i pensionsordningen. Sampension er således et af de pensionsselskaber, der administrerer kundernes pensionsordning med de laveste årlige omkostninger.

I nedenstående tabel ses udviklingen i kundernes administrations- og investeringsomkostninger siden 2013:

Administrationsomkostninger i kroner

	2015	2014	2013
Administrationsomkostninger	480	480	514

Investeringsomkostninger i procent

	2015	2014	2013
Aktier	0,46	0,55	0,63
Obligationer	0,12	0,11	0,07
Alternative investeringer	0,78	0,97	1,28
3 i 1 Livspension i alt	0,43	0,42	0,48
Gennemsnitsrente	0,47	0,44	0,47
Bonuskapital	0,37	0,27	-

Investeringsomkostningerne i procent er for 3i 1 Livspension på niveau med 2014. De relative omkostninger er på et uændret niveau. Gennemsnitsrente udviser en mindre stigning.

Administrationsomkostningerne for 2016 er fastsat til 480 kr.

Kunderne i Sampension kan finde deres individuelle omkostninger og deres omkostningsprocent ved at logge ind på www.sampension.dk og se under "Kunde" og "Dine tal".

Ovenstående ÅOP for 2015 er nedbrudt på udvalgte aldersgrupper sammenlignet med 2014. Omkostningerne viser en jævn eller faldende udvikling.

Risikoprofiler	Aldersgrupper		
	25	45	64
Høj 2015	0,49	0,46	0,35
Høj 2014	0,59	0,55	0,37
Moderat 2015	0,54	0,50	0,31
Moderat 2014	0,65	0,53	0,28
Lav 2015	0,46	0,42	0,26
Lav 2014	0,54	0,45	0,26

Nøgletallene ÅOK og ÅOP

ÅOK er de Årlige Omkostninger i Kroner og viser de samlede administrations- og investeringsomkostninger.

ÅOP er de Årlige Omkostninger i Procent og viser omkostningerne i procent af gennemsnitlig opsparing.

ÅOK og ÅOP vises i Sampensions omkostningsmåler. Omkostningsmåleren kan anvendes til at sammenligne selskaberne på tværs.

Metodebeskrivelse

Metodebeskrivelsen nedenfor indeholder forklaring til, hvordan ÅOK/ÅOP er opgjort. Hvor der ikke eksplicit er nævnt enten markedsrente (3i1 Livspension og Linkpension) eller gennemsnitsrente gælder beskrivelsen for begge typer af produkter.

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
De samlede administrationsomkostninger	Der fastsættes et omkostningsbidrag direkte på policerne til dækning af administration af pensionsordningerne. De vejledende omkostninger for sundhedsforsikring knyttet til en pensionsordning beregnes som præmien gange samme omkostningssats, som gælder for rene risikoforsikringer.	Der anvendes ikke fordelingsnøgler, da de direkte administrationsomkostninger er opgjort på den enkelte forsikringskontrakt
Omkostnings- og risikoresultat	Ikke relevant da Sampension følger reglerne i kontributionsbekendtgørelsen	
De samlede investeringsomkostninger	Investeringsomkostningerne opgøres ud fra følgende metoder: <u>Obligationer</u>	De interne investeringsomkostninger, som er indeholdt i regnskabsposten 2.7 "Administrationsomkostninger i forbindelse med

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<i>Internt administrerede obligationer:</i> De faktiske omkostninger i form af depotgebyrer, transaktionsomkostninger og tilhørende administrationsomkostninger anvendes. De samlede bogførte investeringsomkostninger fordeles mellem markedsrente og gennemsnitsrente ud fra de gennemsnitlige beholdninger. De gennemsnitlige beholdninger beregnes som et månedligt gennemsnit. <i>Eksternt administrerede obligationer indenlandske:</i> En gang årligt hentes ÅOP for de eksterne investeringsforeninger på Investeringsforeningsrådets hjemmeside. ÅOP ganges på den gennemsnitlige beholdning for henholdsvis Unitlink (markedsrente) og gennemsnitsrente. De gennemsnitlige beholdninger beregnes som et månedligt gennemsnit. <i>Udenlandske obligationer og ETF/ETN hvor underliggende er obligationer:</i> Er ikke relevant.	investeringsvirksomhed" fordeles mellem gennemsnitsrenteproduktet, basisfonde og Linkpension ud fra de gennemsnitlige beholdninger fordelt på de aktivtyper, som er specificeret i administrationsaftalen mellem Sampension Administrationsselskab og Sampension KP Livsforsikring. Basisfonde: ÅOP for basisfonde (aktier, obligationer og alternativer) opgøres som forholdet mellem de samlede opgjorte investeringsomkostninger i kroner i hver basisfond og de gennemsnitlige beholdninger i basisfondene. Linkpension: Opgøres fra forsikrings-systemets oplysninger om den enkelte forsikringskontrakts depotandele primo hver måned i fondene i Linkpension. Ud fra de opgjorte ÅOP'er omregnet til månedlige omkostningsprocenter for den enkelte fond, opgøres forsikringskontaktens ÅOK.
	<u>Noterede aktier</u> <i>Internt administrerede noterede aktier:</i> Se under Internt administrerede obligationer. <i>Eksternt administrerede noterede aktier indenlandske:</i> Se under Eksternt administrerede obligationer indenlandske. <i>Eksternt administrerede noterede udenlandske aktier og ETF/ETN, hvor det bagvedliggende aktiv er</i>	Gennemsnitsrente: Der opgøres en årlig omkostningsprocent som forholdet mellem de samlede investeringsomkostninger vedrørende gennemsnitsrente-produktet og gennemsnittet af tegningsreserverne opgjort primo hver måned. Den årlige omkostningssats omregnes til en månedlig sats. I forsikringssystemet ganges den månedlige sats på den enkelte forsikringskontrakts tegningsreserve primo hver

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<i>udenlandske aktier:</i> T.E.R (Total Expense Ratio) som oplyst af den udenlandske investeringsforening plus tillæg jf. tabel 6.2 i F&P omkostningshenstilling. <u>Fonde baseret på tilsagn</u> For aktivkategorierne Ejendomsfonde og Skovfonde indgår for nogle af fondene faktiske investeringsomkostninger. For de øvrige fonde er investeringsomkostningerne beregnet efter branchens fælles omkostningssatser. Satsen ganges på årlige gennemsnit af det afgivne tilsagn. Herudover er eventuelle handelsomkostninger og lignende indeholdt i regnskabsposten 2.7 "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" medtaget. <u>Fonde baseret på andet end tilsagn</u> <i>Hedgefonde:</i> For hedgefonde anvendes faktiske satser for management fee og faktiske omkostninger i henhold til oplysninger fra fonden. Satsen ganges på markedsværdien ultimo året.	måned for at finde forsikringskontraktens ÅOK vedrørende investeringsomkostninger. Basiskapitalen (inkl. bonuskapitalen) får allokeret sin andel af investeringsomkostningerne fra gennemsnitsrentemiljøets investeringsportefølje. Andelen opgøres som forholdet mellem basiskapitalen primo året og gennemsnittet af nævneren i N1-brøken opgjort primo hver måned. Den resterende del af omkostningerne vedrører gennemsnitsrenteproduktet. Bonuskapital: Der opgøres en årlig omkostningsprocent som forholdet mellem investeringsomkostningerne vedrørende bonuskapitalen og gennemsnittet af bonuskapitalen opgjort primo hver måned.
	<i>Kreditfonde (COF):</i>For kreditfonde indgår management fees beregnet med en markedsbaseret sats, tillagt en gennemsnitlig beregnet performance fee sats. Satsen ganges på markedsværdien ultimo året. <u>Unoterede aktier ekskl. fonde</u> Handelsomkostninger og administrationsomkostninger indeholdt i regnskabsposten 2.7	

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	"Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" samt øvrige omkostninger ved investering, som fremgår af selskabernes årsrapport er medtaget. Disse omkostninger er medtaget et år forskudt. <u>Afledte finansielle instrumenter</u> Handelsomkostninger og administrationsomkostninger indeholdt i regnskabsposten 2.7, som er transaktionsgebyrer og depotgebyrer er medtaget. <u>Strukturerede produkter</u> Handelsomkostninger, administrationsomkostninger og management fee er indeholdt i regnskabsposten 2.7. <u>Direkte ejede investeringer</u> <i>Ejendomsselskaber:</i> Sampensions andel af de faktiske omkostninger indeholdt i regnskabsposten 2.7 i form af interne omkostninger til administration af selskabet samt eventuelle handelsomkostninger er medtaget.	
Risikoforrentning til al basiskapital	<i>Gennemsnitsrente:</i> Risikoforrentning for garanterede forsikringsordninger er opgjort i henhold til Sampensions anmeldte overskudspolitik.	
Garantibetaling	Ikke relevant	
Mægleromkostninger	Ikke relevant	

Afstemningsskema

Nr.	Post			
1a	Summen af ÅOK oplyst til kunderne	593.169.554		
1b	Summen af ÅOK fordelt på kunder, der enten har forladt selskabet, eller hvor policen er afgangsført	12.853.173		
1c	Summen af ÅOK for genforsikringsbestande og enkeltstående risikodækninger	209.331.019		
1d	Summen af endnu ikke oplyst ÅOK	319.586		
1	Summen af ÅOK til kunderne	815.673.332		
	Omkostningspost	Gennemsnits- rente	Markedsrente	Sum
2	Administrations- og erhvervelssomkostninger, jf. resultatopgørelsen	111.111.182	65.754.048	176.865.230
3	Leje af egen domicilejendom			0
4	Mægleromkostninger			0
5	Forsikringsmæssige driftsomkostninger i datterselskaber			
6	Administrationsomkostninger hos eksterne leverandører af forsikringsydelser		26.899	26.899
7	Administrations- og erhvervelsesomkostninger i SUL-forsikringer vist i note for de pågældende forsikringer			0
8	Over-/underskud på administrations- og erhvervelsesomkostningerne, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	-11.018.307	-6.520.480	-17.538.787
9	Investeringsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	135.107.737	81.141.609	216.249.346
10	Øvrige investeringsomkostninger i fonde, datterselskaber, investeringsforeninger mv.	217.523.130	229.676.840	447.199.969
11	Over-/underskud på investeringsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)			0
12	Investeringsomkostninger forbundet med basiskapitalen (modregningspost)	-13.908.156		-13.908.156
13	Risikoforrentning inkl. udligning af skyggekonti a)	52.087.806		52.087.806
14	Garantibetalinger			0
15	Omkostnings- og risikoresultat	9.047.654	5.354.275	14.401.929
16	Øvrige omkostninger, der kan specificeres	-24.182.166	-21.876.501	-46.058.667
17	I alt	475.768.879	353.556.690	829.325.569
18	Post 1 minus post 17			-13.652.237
Forklaring til hvilke kundegrupper, der indgår i post 1c og 1d: 1c Indirekte forsikring, rene risikoforsikringer f.eks. fortsættelsesforsikringer og policer, hvor der alene er gruppelivsdækning. 1d Policer, der ikke håndteres i forsikringssystemet.				

Selskabserklæring

Selskabet har dags dato behandlet og godkendt selskabets metodebeskrivelse og afstemningsskema for regnskabsåret 2015.

Det er vores opfattelse, at metodebeskrivelsen og afstemningsskemaet er udarbejdet i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Det er endvidere vores opfattelse, at beregningen af ÅOK og ÅOP samt de metodemæssige valg, som der er redegjort for i metodebeskrivelsen, er i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Endelig er det vores opfattelse, at afstemningen mellem summen af de kundespecifikke ÅOK'er og årsregnskabet samt selskabets øvrige registreringer er udarbejdet i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

1. marts 2016

Flemming Windfeld

Matematisk direktør

Mads Smith Hansen

Økonomidirektør

Den uafhængige revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP

Til ledelsen i Sampension KP Livsforsikring a/s

Vi har i overensstemmelse med Forsikring & Pensions henstilling i LP-information 49/14 foretaget en gennemgang af metodebeskrivelse, afstemningsskema og beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK (årliche omkostninger i kroner) og ÅOP (årliche omkostninger i procent) for Sampension KP Livsforsikring a/s for 2015.

Ledelsens ansvar

Ledelsen har ansvaret for, at metodebeskrivelsen, afstemningsskemaet samt beregning og fordeling af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er udarbejdet i overensstemmelse med LP-information 49/14.

Revisors ansvar

Vores ansvar er på baggrund af vores gennemgang alene at udtrykke en konklusion om, hvorvidt selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse og selskabets øvrige registreringer. Selskabets metodebeskrivelse og afstemningsskema er dateret den 1. marts 2016.

Det udførte arbejde

Vi har udført vores arbejde i overensstemmelse med den internationale standard om erklæringsopgaver med sikkerhed ISAE 3000 DK og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning samt i overensstemmelse med vejledningen i LP-information 49/14 fra Forsikring & Pension med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for, at selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningsskema og selskabets øvrige registreringer.

Det udførte arbejde er foretaget ved hjælp af begrænsede stikprøver, interviews og proceduregennemgang, og vi har herunder påset, om

- selskabet beregner omkostningselementerne, herunder ÅOK og ÅOP, på den måde, som selskabet har beskrevet i metodebeskrivelsen,
- der er overensstemmelse mellem de oplysninger, som fremgår af afstemningsskemaet, og årsregnskabet 2015 samt selskabets øvrige registreringer,
- de metodemæssige valg, som selskabet har redegjort for i metodebeskrivelsen, er anvendt i afstemningsskemaet,
- selskabet har udarbejdet en afstemning af, at samtlige opgjorte omkostninger er fordelt på selskabets kunder, samt at
- selskabet har godtgjort, at det ÅOK og ÅOP, som den enkelte kunde oplyses om, svarer til de omkostninger, som selskabet beregningsmæssigt har pålignet kunden.

Det udførte arbejde har ikke omfattet:

- Kontrol af fordelingen af de opgjorte omkostninger mellem de enkelte kunder samt den enkelte kundes oplysninger om ÅOK og ÅOP.

Konklusion

Ved det udførte arbejde er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP ikke i al væsentlighed er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningsskema og selskabets øvrige registreringer.

Hellerup, den 1. marts 2016
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Christian F. Jakobsen
statsautoriseret revisor

Claus Christensen
statsautoriseret revisor